

Nr 95.

Ankom till riksdagens kansli den 24 maj 1938 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överenskommelse om svensk-danskt samarbete för bekämpande av mul- och klövsjukan.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 29 april 1938 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 312, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till Bidrag till bekämpande av mul- och klövsjukan i Danmark för budgetåret 1938/39 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 850,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

Ifrågavarande framställning — som föranletts av pågående mul- och klövsjukeepizooti i Tyskland och Danmark — grundar sig å ett mellan ombud för danska och svenska regeringarna upprättat förslag till överenskommelse angående svensk-danskt samarbete för bekämpande av mul- och klövsjukan. Detta förslag fogas som *bilaga* till detta utlåtande.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Av den lämnade redogörelsen framgår, att under senare delen av nästlidet år mul- och klövsjuka utbrutit i Danmark och att under sistförflutna tre månader ett flertal fall därstädes förekommit. Även om man genom snabba och rigorösa föranstaltningar hittills lyckats begränsa epizootiens fortsatta utbredning, föreligger dock särskilt inför den nu förestående varmare årstiden med dess livligare förbindelser mellan länderna ökad fara för vidare spridning. Det är under sådana omständigheter synnerligen angeläget, att liksom hittills effektiva åtgärder till sjukdomens bekämpande vidtagas. Framför allt är det i sådant avseende önskvärt, att — trots därmed ofrånkomligen förbundna dryga kostnader — nedslaktningsmetoden alltjämt hålles vid makt. Att så sker måste med hänsyn till risken av smittans överförande till Sverige anses såsom ett gemensamt intresse för Sverige och Danmark. Det synes mig för den skull naturligt, att under vissa villkor och betingelser man från svensk sida lämnar Danmark ekonomiskt stöd vid det fortsatta bekämpandet av farsoten.

Det är från nu angivna utgångspunkter som de förhandlingar upptagits, vilka lett till här återgivna förslag till överenskommelse angående svensk-danskt samarbete på förevarande område. Överenskommelsen tager närmast sikte på den föreliggande situationen men har i sin utformning erhållit

en fullt ömsesidig karaktär. Förslaget, som lämnats utan erinran av de hörda myndigheterna, synes mig lämpligt avvägt.

Enligt förslaget till överenskommelse skall bidragsskyldigheten avse allenast utgivna ersättningar för slaktade kreatur, däremot ej andra kostnader för mul- och klövsjukans bekämpande, såsom utgifter för desinfektion och serumbehandling. Såsom ovan nämnts uppskattas storleken av de hittillsvarande slaktersättningarna i Danmark till omkring 800,000 kronor netto. För dessa kostnader skall Danmark självt helt svara. Den därefter inträdande bidragsskyldigheten har avvägrt på sådant sätt, att, när slaktersättningarna totalt uppgå till 2,000,000 kronor, Danmark skall självt stå för tre fjärdedelar eller 1,500,000 kronor och Sverige för en fjärdedel eller 500,000 kronor. Vid en total slaktersättningskostnad av 3,000,000 kronor utgör Danmarks andel 2,000,000 kronor och Sveriges 1,000,000 kronor. Därutöver kan Sveriges bidrag icke stiga. Intill dess nyss berörda totala slaktersättningsbelopp av 2,000,000 kronor netto blivit nått, är Danmark förpliktat att fortsätta med nedslaktningen, såvida annan överenskommelse med Sverige ej träffas. Därefter blir nedslaktningsmetodens fortsatta upprätthållande beroende på särskilda förhandlingar mellan de båda regeringarna. Samtliga i det föregående angivna siffror avse danskt mynt.

Överenskommelsens giltighetstid har begränsats till utgången av mars 1939. Därest verkningarna av överenskommelsen visa sig motsvara vad man nu synes hava anledning att hoppas, torde i god tid före giltighetstidens utlöpande överenskommelsens förnyande böra tagas under övervägande.

På sätt statskontoret framhållit i sitt i ärendet avgivna yttrande, kan det svenska bidraget beräknas komma att uppgå till högst 500,000 eller, under vissa förutsättningar, högst 1,000,000 danska kronor. För att bereda medel till denna utgift torde ett särskilt anslag till Bidrag till bekämpande av mul- och klövsjukan i Danmark böra uppföras under nionde huvudtiteln. Anslaget, vilket bör givas förslagsanslags karaktär, synes böra upptagas med ett belopp motsvarande ungefärlig maximibelastning eller 850,000 kronor.

Jämlikt § 54 riksdagsordningen torde proposition i ärendet kunna avlåtas utan hinder av att den för propositioners avlämnande till riksdagen i allmänhet stadgade tiden gått till ända.»

Utskottet biträder förevarande framställning och hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Bidrag till bekämpande av mul- och klövsjukan i Danmark* för budgetåret 1938/39 under nionde huvudtiteln anvisa ett *förslagsanslag* av 850,000 kronor.

Stockholm den 24 maj 1938.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Förslag

till

överenskommelse angående svensk-danskt samarbete för bekämpande av mul- och klövsjukan.¹

Mellan svenska och danska regeringarna har följande överenskommelse träffats:

1) Enighet råder därom, att genomförandet av de mest effektiva åtgärder till förhindrande av mul- och klövsjukessmittans utbredning, när sjukdomen konstateras i ett av de två länderna, är av väsentligt och ömsesidigt intresse för bägge länderna.

2) Såsom det mest effektiva tillvägagångssättet anses nedslaktning av alla klövbärande djur i de angripna besättningarna och nedgrävning på stället av alla djuren eller — när tillräckligt betryggande anordningar kunna träffas — slaktning på ett närliggande slakthus av de ännu icke angripna djuren. I samband med nedslaktningen vidtagas författningsenligt föreskrivna avspärrningsåtgärder av vederbörande distrikt och desinfektion av den smittade egendomen. Har klövbärande djur från annan egendom varit i smittfarlig beröring med den slaktade besättningen, bör sådant djur likaledes slaktas och desinfektion företagas på egendomen i erforderlig utsträckning. Dessutom bör profylaktisk seruminjektion företagas å besättningar, som varit utsatta för smitta från den angripna besättningen, därest icke förflutit mer än ett fåtal dagar efter det att den smittfarliga förbindelsen ägt rum.

Om för en period, då nedslaktning av smittade besättningar eljest företages, undantag från nedslaktning i enlighet med vad under punkt 3) sägs medges för viss besättning, skola strängast möjliga avspärrningsåtgärder vidtagas intill dess desinfektion på egendomen utförts. Detta sista gäller också om nedslaktning endast delvis företages av den orsaken, att huvudparten av besättningens klövbärande djur redan varit sjuk under loppet av det sista året.

3) Då fall av mul- och klövsjuka uppträder i ettdera av de två länderna, är det andra landet förpliktat att på sätt nedan sägs bidra till utgifterna för sjukdomens bekämpande.

Förutsättning för dylikt bidrag skall vara att under punkt 2) här ovan nämnda föranstaltningar omedelbart igångsättas och oavbrutet upprätthållas samt att nedslaktning tillämpas i hela det smittade landet med undantag dock för sådana besättningar, beträffande vilka särskild överenskommelse träffas mellan de i punkt 7) omförmälda kommissionerna. Efter överenskommelse mellan de båda ländernas regeringar må ändring i nämnda föranstaltningar kunna ske, där det epizootologiska läget det påfordrar.

4) Den i punkt 3) angivna bidragsskyldigheten avser endast av statsmedel utgående ersättningar för inlösen av nedslaktade djur (slaktersättningar), däremot icke kostnader för djurens nedslaktning och nedgrävning och ej

¹ Förslaget föreligger även i dansk text, som här utesluts.

heller kostnader för desinfektion och serumbehandling, veterinärers resor eller andra utgifter för sjukdomens bekämpande.

5) Bidragsskyldigheten inträder, då slaktersättningarna överstiga åttahundratusen danska kronor. Bidraget utgår med belopp, motsvarande 40 procent av vad som i slaktersättningar överskjuter nämnda summa intill en sammanlagd slaktersättningskostnad av en miljon åttahundratusen danska kronor samt därefter med 50 procent.

Skulle under bidragstiden mul- och klövsjuka uppträda jämväl i det bidragsgivande landet, skall — sedan slaktersättningarna därstädes uppnått ett belopp av åttahundratusen danska kronor — å det upplöpande bidragsbeloppet avräknas ett belopp, motsvarande 40 respektive 50 procent av de slaktersättningar, som utgå i det bidragsgivande landet.

Vid bidragsberäkning i enlighet med vad ovan sägs skall från slaktersättningarna avdragas försäljningsvärdet av tillgodogjorda djurdelar.

6) Den totala bidragssumman från det ena landet till det andra begränsas till högst femhundratusen danska kronor. Intill dess detta maximum är nått, är det bidragsmottagande landet förpliktat att, därest icke mellan de båda ländernas regeringar annan överenskommelse träffas, fullfölja tillämpningen av nedslaktningsmetoden.

Såframt de båda ländernas regeringar vid den tidpunkt, då nämnda bidragsmaximum har uppnåtts, äro eniga om att alljämt fortsätta med nedslaktning, kan den totala bidragssumman höjas till en miljon danska kronor.

7) Regeringen i vartdera av de fördragsslutande länderna nedsätter en sakkunnig kommission att, under inbördes samverkan kommissionerna emellan, biträda i frågor, som avse tillämpningen av denna överenskommelse samt kontrollen av med bidragsutbetalningarna sammanhängande förhållanden. Allt för kontrollens utövande erforderligt material skall av vartdera landet ställas till förfogande.

8) De två ländernas veterinära bestämmelser beröras icke av denna överenskommelse.

9) Ifrågavarande överenskommelse, som omedelbart träder i kraft, gäller intill utgången av mars månad 1939.

Bidrag, som i överenskommelsen avses, regleras snarast möjligt efter utgången av nämnda månad, varvid, därest fråga uppkommer om omräkning av svenskt mynt till danskt, sådan omräkning skall ske efter Sveriges riksbanks avista säljkurs å danska kronor å sista noteringsdagen i samma månad.

Till bekräftelse härav hava undertecknade, därtill behörigen befullmäktigade, underskrivit denna överenskommelse i två exemplar och försett densamma med sina sigill;

Som skedde i Stockholm den
